

Episodul junimist în biografiile romanțate dedicate lui Eminescu

Maria-Cristina Bîte

Studentă, Universitatea din Oradea

Conf. univ. dr. Crenguța Gânscă (coord.)

Abstract

Eminescu, a special personality of the Romanian literary world and culture crosses the boundaries of time and becomes a literary character in different novels. His life and personality constituted a point of common interest for the following authors: Cezar Petrescu, Eugen Lovinescu and Florina Ilis, who at different periods of time produced original writings that in some places are more believable than the official biographies. The present work, derived from a larger study, places these biographical literary writings in parallel, trying to show the points of interest for each author and the literary approach at the Junimea period, as a turning point and of great significance in Eminescu's destiny.

Keywords: *Eminescu, literature, scientific biography, literary character, Junimea, biography*

Introducere

Mihai Eminescu, individualitate remarcabilă a literaturii și culturii românești, beneficiază de o dualitate atipică și anume cea de mit cultural, cât și cea de personaj literar, care contribuie la aplecarea unor scriitori asupra vieții sale, după cum adesea se întâmplă în cazul portretelor semnificative ale umanității. Câțiva scriitori precum: Cezar Petrescu, Eugen Lovinescu și Florina Ilis s-au aplecat în vederea realizării unor biografii romanțate având în vedere monografiile oficiale, dar și talentul literar care uzează din belșug de episoade ficționale remarcabile. Aceste frânturi literare aduc un plus de culoare biografiei eminesciene și oferă o imagine actuală a unei vieți literare. Interesul autorilor de a crea din prisma scrierilor documentare avute în vedere conduce la identificarea unei noi perspective asupra tânărului Eminescu, perspectivă care reușește să construiască din acest moment de răspântie în viața poetului o adevărată biografie. Perioada junimistă se revărsă asupra paginilor de critică drept una dintre cele mai valoroase în cadrul destinului eminescian, dar totodată, autorii menționați reușesc să evidențieze cât mai bine impactul pe care l-a avut această apartenență.

1. Scurtă introducere la *Junimea*

Junimea reprezintă o societate culturală și literară înființată la Iași în jurul anului 1863, după mărturisirile făcute atât de George Panu, cât și de Iacob Negruzzi. „[...] pe la sfârșitul anului 1863, sau pe la începutul anului 1864 se întorsese și Maiorescu din Berlin și eu m-am grăbit să merg să îl văd.” (Negruzzi 31) societate care a dezvoltat în jurul ei generația Marilor Clasici. Știut este că pentru Eminescu această grupare a avut un rol definitoriu, deoarece a contribuit la publicarea celor mai importante poezii ale poetului, în diverse momente de cotitură, la început când nu era sigur de succes, iar mai târziu este încurajat constant să scrie. Cu ajutorul și resursele financiare oferite de Titu Maiorescu acesta beneficiază de oportunitatea de a-și continua studiile la Berlin (însă nu au o finalitate), dar și posibilitatea de a obține o sursă de venit.

În jurul lui Titu Maiorescu și a lui Iacob Negruzzi ia astfel naștere societatea la care se vor adăuga membri din vaste domenii având toți în comun gustul pentru literatură, dar nu toți vor beneficia de o perioadă prolifică, deși premisa este că acceptă pe oricine, nu toată lumea se va regăsi. La început, societatea se formează pe baza unor discuții de lungă durată, pierdute în atemporal, Titu Maiorescu dezvoltă teme diverse, iar discuțiile încep să prindă conturul unor prelegeri. Prin aceste prelegeri, societatea este înființată neoficial, urmând ca și P.P. Carp și Vasile Pogor să se pregătească în vederea prezentării unor discursuri.

Junimea reprezintă o societate necesară la acea vreme pentru ca tinerii talentați din punct de vedere literar să își poată desăvârși creațiile. Criteriul de selecție nu presupunea cerințe imposibile, ci simple în fapt după cum mărturisesc înseși membrii „vine cine vrea, rămâne cine poate.” (Negruzzi 16) Pornind de la această premisă, se observă caracterul primitiv și deschis al societății spre tinerii dornici să se alăture. Acest lucru a motivat majoritatea ieșenilor puțini mai răsăriți, numiți în acest mod de către George Călinescu, să se înscrie. Se va observa diversitatea membrilor din toate punctele de vedere: gusturi, idei, obiceiuri și merite distincte, stare materială și financiară diferite, dar și diversitatea studiilor, în țară sau în străinătate urmând specializări aparte. Uneori această diversitate poate fi considerată un punct vulnerabil, deoarece presupune o diferență de opinii, care nu este primită de întregii membri, dar ținând cont de faptul că diversitatea contribuie la dezvoltarea unei opinii critice și la crearea scenariului ideal, acest lucru este un plus pentru junimiști.

Se poate menționa în acest caz o calitate aparte a membrilor, toți erau bărbați, conform imaginii oferite de scriitoarea Ioana Pârvulescu asupra societății secolului respectiv „Tot ce se petrece în secolul 19 cere curaj, hotărâre, forță, adică atributele socotite în istorie și în artă obligatorii pentru

portretul masculin.” (Pârvulescu 69) Astfel, inexistența laturii feminine, în perioada actuală poate fi considerat drept un lucru negativ și exagerat, însă la acea vreme este justificat datorită imposibilității înscrierii fetelor la școli, pentru că școlile erau alcătuite în acea perioadă doar din băieți, programele mixte fiind inexistente. Odată cu trecerea timpului, însă, femeile își făceau apariția tot mai des la unele ședințe, mai ales odată cu mutarea la București a majorității junimiștilor.

Întâlnirile din cadrul *Junimii* par a fi specifice unui loc de creație prin atmosfera deschisă, exprimarea liberă, uneori prea subiectivă a părerii individuale, dar scopul *Junimii* este unul mai măreț, care nu presupunea un simplu schimb de idei, ci propunerea unei noi direcții în literatură. Chiar dacă pentru început scriitorii erau îndemnați de Titu Maiorescu să scrie orice, doar să scrie ceva pentru a avea material de discuție, asta nu înseamnă că tot ceea ce se scria putea fi publicat, ca având valoare literară. De aceea, ajunge să îi îndemne pe colegii săi să adopte un stil mai riguros, pentru ca în felul acesta fiecare întâlnire să aibă o finalitate progresivă.

Din contră, Maiorescu luptă neîncetat în scopul de a nu lăsa mediocritatea să prindă amploare, pentru că acest fapt reprezintă o capcană în care tinerii aflați la început de drum sunt predispuși să cadă. Este făcută distincția între artă, ca formă absolută de exprimare și simpla scriere fără scopuri mărețe.

După câteva ședințe, când Maiorescu, surprins de modul arbitrar cu care noi toți ceilalți făceam propunerile cele mai variate, se puse să cugete la toate acestea [...] și clădi o temelie solidă, pe care se putu ridica o sistemă rațională, numai atunci discuțiunile noastre deveniră serioase și avură spor. (Iacob Negruzzi 51)

Raportat la indicii spațiali unde au avut loc întâlnirile junimiste acestea presupun prin rotație două spații: primul, acasă la Maiorescu, iar al doilea este la casa lui Pogor. „Ședințele noastre într-o săptămână la Maiorescu în casa din fundul curții Trei Erarhilor în care se mutase și în Vinerea săptămânei viitoare în casa lui Pogor.” (Negruzzi 46) Iar ca indice temporal, ziua de vineri seara a fost aleasă spre a desăvârși întâlnirile cu scop literar „Sara de vineri fusese hotărâtă pentru întâlnirile noastre, zicând Pogor că literatura ca și artele frumoase nu se pot face decât în ziua de Vineri.” (Negruzzi 47)

Odată cu apariția revistei *Convorbiri literare*, nume propus de Iacob Negruzzi, acestuia i se cuvine și rolul de redactor fiind propus de însuși domnul Maiorescu, societatea trece print-o schimbare și devine mai astfel mai cunoscută „Tu ai găsit numele, tu ești dator să conduci treaba, fii tu redactorul *Convorbirilor Literare!*” (Negruzzi 90) Conform însemnărilor făcute de Negruzzi primul număr al revistei datează din 1 Martie 1867, care se arată un real succes, contribuția lui Maiorescu fiind incontestabilă. Pentru

început se optează pentru o colaborare inedită cu nimeni altul decât Vasile Alecsandri, considerat drept cel mai de seamă poet la vremea respectivă, deoarece tinerele talente nu stârneau curiozitatea cititorilor.

1.1. Ipostaze literare ale episodului junimist

Atenția scriitorilor de a construi un alt scenariu pentru apartenența lui Eminescu la *Junimea* reprezintă o contribuție considerabilă pentru zona criticii literare, dar și pentru cititori. Astfel, destinul său își urmează cursul firesc, dar în mod diferit, aducând detalii care stârnesc curiozitatea cititorilor. Ca personaj de roman, Mihai Eminescu este greu de construit, pentru că cititorul deține biografia acestuia și îi urmărește îndeaproape evoluția, astfel libertatea autorului este dirijată.

Cezar Petrescu în romanul său eminescian, încearcă să cuprindă întreaga sa viață, de la perioada copilăriei, trecând prin perioada studiilor, ca elev la Cernăuți, apoi în marile centre europene, la activitatea acestuia la *Junimea* până la perioada în care boala pare să îi afecteze starea de sănătate, dar și activitatea literară. Astfel, autorul construiește încă din perioada studiilor la Viena, episodul în care Iacob Negruzzi îi lansează invitația asocierii la societatea literară din Iași tânărului student Eminescu căruia îi face o vizită specială la cafeneaua Troidl, loc predispus pentru studenții români, mărturisind: „Dar, domnule Eminescu, numai pentru dumneata, numai ca să te cunosc pe dumneata, m-am abătut din drumul băilor mele, și m-am oprit la Viena.” (Petrescu 281) Răspunsul lui Eminescu se poate caracteriza ca fiind entuziast, dornic să accepte propunerea făcută, rostind: „Aș veni bucuros! Aș veni fiindcă mă ademenește *Junimea* și fiindcă are după mine o deosebită însemnătate.” (Petrescu 282)

De asemenea, scena este amintită de George Călinescu sub o altă formă. Acesta amintește scena în care Eminescu, student în străinătate hotărăște timid să trimită o scrisoare la *Junimea* spre a-și încerca norocul, deoarece nu este sigur că poeziile lui sunt potrivite pentru ceea ce caută junimiștii, dar nu ezită să atașeze textul câtorva poezii spre a fi publicate în revista *Convorbiri* „...faptul că își trimisese versurile spre publicare la *Convorbiri* literare este o dovadă că urmarea revistei românești cu atenție și năzuință de a se vedea în ele.” (Călinescu 139) Chiar dacă, aflat peste granițele țării, acesta nu ezită să se intereseze în legătură cu societățile culturale românești deoarece își plănuia să facă parte din ele în momentul în care va reveni în țară. Pentru el, *Junimea* reprezenta o punte spre dezvoltarea intelectuală.

Florina Ilis abordează viața poetului începând cu perioada de maturitate, până la ultimele clipe ale vieții din perspectiva unui Eminescu

bolnav, a cărui flux al conștiinței evocă trăiri simultane, unele exprimate în mod plăcut și clar, dar altele ilogic și greu de înțeles.

După încheierea perioadei de studenție la Berlin, mai exact după ce personajul Eminescu plănuiește cu ardoare să revină în țară și nu dorește să amâne acest lucru, Florina Ilis reconstruiește momentul întoarcerii în sânul *Junimii* într-un mod deosebit de primitiv, față de cum este redat în documentele oficiale. Acesta este primit cu respect, după cum Maiorescu le-a sugerat să se comporte, iar întrebarea mult așteptată despre titlul de doctor devine subiect tabu, din această privință, colegii evită să îl întrebe, limitându-se doar la întrebările de rutină. Așadar, un moment onest, fără întrebări jenante și răspunsuri modeste „fără covorul roșu și fără titlul de doctor.” (Ilis 462)

De altfel, membrii societății respectă cu sfințenie cuvintele lui Maiorescu, care deține la acea vreme funcția relevantă de ministru. Acesta are încredere în decizia lui Eminescu de a reveni în țară pentru moment, deoarece este convins că acesta își va relua la un moment dat studiile doctorale, „Era convins că Eminescu n-a renunțat la ideea doctoratului” (Ilis 462) în vederea obținerii unui loc la catedra Universității.

S-a observat mereu o apropiere sufletească manifestată de domnul Maiorescu față de tânărul poet, căruia proaspăt întors din Berlin îi asigură postul de director al Bibliotecii Universității, chiar dacă Samson Bodnărescu (director până atunci) este nevoit să îi cedeze locul. În schimb acesta nu se simte ofțat din cauza lui Eminescu, ci tocmai plasează întâmplarea pe seama destinului considerat inevitabil fiecărui om indiferent de funcția sau locul pe care îl ocupă în societate. „Că acel ceva, care, în lipsa oricărei alte denumiri mai riguroase, poartă numele de destin, ne-a cuprins pe toți (junimiști, miniștri, regi) [...]”. (Ilis 463)

Eugen Lovinescu, în schimb, în romanele sale accentuează viața eminesciană din perspectivă laturii sentimentale prin prezentarea celor două mari iubiri ale acestuia. Prin prisma acestor trăiri, acesta întretaie firul epic al acțiunii prin adăugarea detaliilor semnificative asupra momentelor relevante prin care trece poetul, adăugând detalii sugestive la imaginea junimistă a acestuia.

Unul dintre astfel de momente este cel legat de vestimentația poetului, fapt adesea amintit și în scrierile biografice documentare, care este adesea subiect de discuție pentru colegii săi. Faptul că Eminescu se prezenta adesea cu pantofii și hainele murdare, stârnea râsul uneori, însă, acest lucru nu l-a oprit să se considere printre cei mai buni membri, fără de care revista *Convorbiri literare* ar fi mai puțin valoroasă din punct de vedere artistic. Stilul vestimentar al acestuia stârnește adesea glume și anecdote inutile din partea colegilor săi, ajungând să îi se facă remarci chiar și în momentele inoportune. Un exemplu în acest sens este amintit de Eugen Lovinescu care

prezintă o întâlnire a *Junimii* la care P.P. Carp remarcă o ploșniță pe haina poetului și îl ironizează de față chiar cu Mite, care urma să îi devină discipol.

Răspunsul poetului este specific, indiferența manifestată ce conduce la părăsirea discuției în mod subtil, după îndepărtarea nerușinată a mizeriei. Gestul conform lui Vladimir Streinu, nu îi este caracteristic personajului Eminescu, lucru pentru care îi combate acest detaliu lui Lovinescu, pentru că, Eminescu cel sensibil, după cum este cunoscut nu manifestă acțiuni doar de dragul de a atrage atenția și nu arată de asemenea, tendința de a aduce reproșuri, ci acceptă totul cu o reticență particulară „[...] nu aparține celui Eminescu atât de sugestiv portretizat de însuși Lovinescu.” (Streinu 155) Aceste episoade neplăcute nu reușesc să îi umbrească calitățile sale literare inegalabile, în ciuda răzbunării manifestate de Carp.

Un moment cheie care arată relațiile dintre membri este acela în care Eminescu, bucuros prezintă nuvela fantastică *Sărmanul Dionis*, nuvelă a cărei text induce în eroare prin profunzimea desăvârșită a limbajului și a stilului. Majoritatea se prezintă neglijenți în vederea acestei opere, manifestând un dezinteres și o tăcere subită, sigurul care înțelege și apreciază este și de această dată, Titu Maiorescu. „La citirea nuvelei *Sărmanul Dionis* junimiștii n-au apreciat cum se cuvine calitatea operei.” (*Pe urmele lui Mihai Eminescu (XIII): EMINESCU ȘI JUNIMEA*) Aceste aspecte neplăcute sunt rediate atât în scrierile biografice, cât și în romanele avute în vedere, fapt ce atestă veridicitatea afirmației.

Eminescu a rămas adeseori dezamăgit de reacția junimiștilor în momentul în care el prezintă bucuros vreo scriere nouă, reacția celorlalți este una indiferentă și de-a dreptul plictisită, el, însă, acceptă aceste răspunsuri. Nu dorește să manifeste vreo mișcare de revoltă, indiferent de situație „[...] n-a ripostat niciodată, căpătând astfel reputația unei insensibilități la critică.” (Călinescu 239)

El nu reprezintă tipul care își exprimă opiniile și criticile vehement, ci prefera să își manifeste în mod indirect simțămintele prin simpla indiferență, tăcere acută, anume „o plictiseală critică de om conștient de superioritatea sa.” (Călinescu 229) Spre exemplu la citirea lucrării semnată de Vasile Alecsandri și intitulată *Dumbrava roșie*, Eminescu manifestă o atitudine solemnă și rece. Nu aduce remarci negative, cu atât mai mult cu cât nu era stilul său și i se pare mult prea simplistă și lipsită de farmec „era prea simplă și prea ușoară, imaginile erau prea străvezii, comparațiile prea drepte, nimic transcendental.” (Panu 89)

Totodată, Cezar Petrescu în prezentarea diverselor întâlniri junimiste, arată în mod direct manifestările și obiceiurile personajului său, care pare desprins adesea de realitatea imediată, preferând să ignore prezentul și să își creeze propriul univers ideal „Mihai Eminescu își schimbă privirea îndepărtată, peste capete, într-o altă lume, a sa.” (Petrescu 502) De aceea,

majoritatea colegilor tind să îl caracterizeze drept o fire visătoare, uneori nu sunt siguri dacă participă afectiv la întâlniri, de aceea susțin adesea că este vorba doar despre prezența fizică, iar gândurile lui sunt cu siguranță în îndreptate spre o lume ideală.

Chiar dacă Titu Maiorescu l-a apreciat și ajutat de fiecare dată când era cazul, Eminescu devine o perioadă mai egoist considerând părerile și îndemnurile primite de la acesta drept o insultă, o reținere a operei sale în vederea obținerii audienței pe care pe bună dreptate ar merita-o. „Părerea lui despre toată lumea literară înconjurătoare era detestabilă iar critica îl irita. Maiorescu cădea, se înțelege, în primul rând victimă răutății sale.” (Călinescu 228)

După succesul și noutatea pe care le aduce la nivel artistic, acesta își construiește o imagine pe care nu dorește să o lase adumbrită indiferent de critici. Pe bună dreptate se consideră mult superior celorlalți junimiști. „Nu mai este îndoială că se socotea cel mai mare poet al vremii.” (Călinescu 227)

În acest mod ajunge pradă propriilor gânduri egoiste care îi va afecta starea de sănătate treptat. Aceste detalii apar sub altă formă în scrierea Florinei Ilis, dar în esență asemănătoare, care zugrăvește un personaj egoist, care la întrebările lui Filipescu despre colegii săi junimiști sau despre societate în sine, privirea lui se schimbă și devine aspră, care pare să semnifice o amintire neplăcută.

Un lucru precizat de Florina Ilis scoate la iveală faptul că personajul său își construiește o barieră solidă între viața personală și cea profesională, în ciuda scrierilor oficiale care atestă că Eminescu a pus amorurile și sentimentele personale mai presus de poezie. Chiar dacă adesea este cuprins de sentimente îndurerate raportate la idealul său neîmplinit în iubire, acesta păstrează un ton convenabil pentru a nu împărtăși aceste trăiri cu nimeni „Eminescu are totuși cavalierismul să nu trimită *Convorbirilor* acele poezii în care își exprimă durerea, gelozia, ardoarea, dorința, neputința, deznădejdea și mai presus de toate, blestemul și binecuvântarea unei iubiri interzise.” (Ilis 474)

1.2. Eminescu și alți junimiști celebri

Mihai Eminescu, fiul Căminarului din Ipotești, om simplu, luptându-se cu greutatea materiale ale vieții, în jurul cercului *Junimea* reușește să adune prietenii și colegi de breaslă care își manifestă aprecierea cu fiecare ocazie. Nu puține au fost laudele aduse la persoana și creația acestuia, printre care se mai strecoară și cuvinte de deznădejde, dar pe care acesta le tratează de cele mai multe ori cu o indiferență de neclintit, care stârnește și mai tare adversarii.

O primă caracterizare oficială este oferită de Iacob Negruzzi, care cuprinde în paginile sale despre *Junimea*, un veritabil portret fizic la care adaugă referirea la talentul său nemijlocit al poetului care pe atunci era cunoscut într-o arie restrânsă, dar care cu siguranță a devenit bine-cunoscut generațiilor viitoare, după reala intuiție a lui Negruzzi. „Eminescu era omul cel mai simpatic, cu natura sa impersonală, cu vocea sa cea melodioasă și zâmbetul său cel blând [...] un mic cerc de prieteni recunoștea strălucitul său talent.” (Negruzzi 286)

Florina Ilis alege să înfățișeze cititorilor portretul fizic a lui Eminescu, portret ce surprinde prin calitățile specifice, ca al unui luceafăr în devenire, punând accentul pe tinerețea și amorul care pare să îi fi inundat întreaga ființă, lucru care îl determină să strălucească și să se remarcă între colegii *Junimii*. Prin vorbele lui Bodnărescu, autoarea îl caracterizează ca fiind neasemuit „Acolo Eminescu strălucea. Ca un luceafăr. Ca un bărbat bine. Era așa de frumos să-l vezi așa îmbătat de amor.” (Ilis 467)

Legătura cu I. L. Caragiale este evidențiată în romanul eminescian încă din perioada apartenenței la trupa lui Iorgu Caragiale, apoi se reîntâlnesc când ambii părăsesc țara, în favoarea centrelor europene: Eminescu pentru Viena, iar Caragiale pentru Berlin. Această prietenie este redată în mod deosebit și de către Eugen Lovinescu, care prin prisma lui Caragiale îl caracterizează pe poet în felul următor: „[...] domnul Eminescu e poet, poet adevărat [...] cel mai mare poet al nostru.” (Lovinescu 117) Adesea, în momentele de deznădejde totală, Caragiale îi oferă sfaturi, mai ales în privința Veronicăi Micle, de care încearcă să o îndepărteze.

De asemenea, Slavici remarcă unicitatea și originalitatea poetului încă de la primele scrieri, când este doar o caracudă, adică membru nou în *Junimea* și student la Viena. „Eminescu e junimist de baștină sau din școala lui Maiorescu, unul dintre cei mai adevărați reprezentanți ai noii direcțiuni.” (*Amintiri despre Eminescu*) Acest fapt este redat atât în scrierea documentară care îi aparține lui Călinescu, dar și în lucrarea lui Cezar Petrescu. De asemenea, un obicei comun pe care Slavici îl expune ca proaspăt junimiști și vechi prieteni din studenție este faptul că se bazează pe părerea celui alt în ceea ce privește o scriere nouă care urma să fie citită în cadrul vreunei întâlniri. Părerea individuală este decisivă, pentru că dacă i se pare că nu e potrivită, cel în cauză urma să îi mai aducă modificările necesare pentru a fi suficient de bună. „Eminescu și eu dar, mai înainte de a duce vreun maniscript la *Junimea* îl citeam între noi și ne dădeam seama, dacă poate ori nu să treacă până chiar și în fața celor mai exigenți dintre judecători, în fața cărora ne prezentăm.” (*Amintiri despre Eminescu*) Printre cei mai aspri critici se remarcă domnii Maiorescu și Iacob Negruzzi în fața cărora trebuiesc aduse doar opere cu o valoare literară bine-definită.

Dialogurile construite de Cezar Petrescu în cadrul *Junimii* contribuie la o bună înțelegere a relațiilor dintre membri, a societății vremii respective, dar și la observarea unicității lui Eminescu pentru care discuțiile anostre nu își aveau rostul, tratând cu o indiferență specifică tot ceea ce i se părea nepotrivit.

Lovinescu prezintă prin filtrul relațiilor amoroase ale personajului său, imaginea societății, de unde Mite ajunge să îl cunoască și să îl admire. Odată cu mutarea la București, Veronica Micle își face simțită prezența la unele întâlniri junimiste, trezind emoții în sufletul lui poetului.

Florina Ilis prezintă prin fluxul conștiinței lui Eminescu bolnav, internat la Viena unele amănunte despre trecutul său literar, dar și ca membru nestingherit al *Junimii*, de unde cititorii vor înțelege impactul *Junimii* asupra personajului, dar și faptul că primele semne ale bolii au apărut încă de la acea perioadă, trecute cu vedere de către ceilalți colegi, care au abordat aceste semne drept specifice poetului.

Călinescu face o trecere în revistă a evenimentelor importante care au loc în acea perioadă, o prezentare succintă a atmosferei junimiste, dar se oprește în mod special asupra prieteniei literare care se stabilește între Eminescu și Creangă. Creangă devine pentru Eminescu legătura vie cu universul copilăriei sale, prin simplitatea primitivă și atât de firească manifestată la acesta și nemaîntâlnită până atunci și care îi amintesc neconținut de prietenii copilăriei sale.

Atât Iacob Negruzzi, cât și George Panu în *Amintirile* lor despre *Junimea* menționează impactul major pe care l-a avut Eminescu pentru această societate, atât din punct de vedere literar, cât și artistic. Încă de la început se observă un stil distinct față de contemporanii săi, lucru care stârnește unele gelozii și îi determină să declare că acesta este de neînțeles, dar totodată și unic. Primele publicații ale acestuia au loc încă din perioada studiilor la Viena, după mărturisirile făcute de Călinescu, în schimb Romanul eminescian arată că Eminescu nu are încă, curajul necesar ca să se facă cunoscut *Junimii* și ezită să scrie, până ce este încurajat de colegii săi, în special de Slavici. Procesul literar la acesta este unul riguros, la fiecare citire manifestă nevoia unei adăugiri sau schimbări, în vederea obținerii unei variante perfecte. De aceea, acesta evită o perioadă să își facă cunoscute materialele literare, pentru că dorea perfecțiunea și acest lucru însemna timp, răbdare și atenție neconținută.

Concluzii

Prin urmare, Eminescu rămâne drept o imagine vie în evoluția societății culturale românești, lucru pe care ajunge să îl recunoască el însuși. Autorii avuți în vedere (Petrescu, Eugen Lovinescu și Florina Ilis) au scos la

iveală, în intervale distincte de timp, cele mai cunoscute episoade reinterpretate din cadrul *Junimii*, dar și pe cele mai puțin cunoscute, pe care le-au tratat în funcție de propria imaginație. Astfel, fiecare autor a descris cum a putut mai bine și sugestiv impactul *Junimii* asupra conștiinței personajului eminescian. Fiecare perspectivă scoate la iveală, un Eminescu diferit, cu accente pe diferite laturi ale acestuia, în schimb, fiecare dintre cele trei romane avute în vedere contribuie la formarea unei imagini complexe asupra personajului său, aducând completări biografiilor oficiale. Aceste completări sunt pe alocuri ficționale, dar altele acoperă întrebările apărute de-a lungul timpului asupra poetului. În orice caz ele ne aduc prin personajul Eminescu, o imagine mult mai vie, mai apropiată, mai accesibilă a poetului.

Bibliografie

- Călinescu, George. *Viața lui Mihai Eminescu*, Ediția a IV-a revăzută, București: Editura pentru Literatură, 1964.
- Ilis, Florina. *Viețile paralele*, București: Editura Cartea Românească, 2012.
- Lovinescu, Eugen. *Mite. Bălăuca*, București: Editura Jurnalul National, 2014.
- Negruzzi, Iacob. *Amintiri din Junimea*, București: Editura Humanitas, 2011.
- Panu, George. *Amintiri de la Junimea din Iași*, București: Editura Minerva, 1971.
- Pârvulescu, Ioana. *În intimitatea secolului 19*, București: Editura Humanitas, 2017.
- Petrescu, Cezar. *Romanul lui Eminescu*, Iași: Editura Junimea, 1984.